

Rådet for
Den Europæiske Union

Bruxelles, den 4. juni 2021
(OR. en)

9106/21

**Interinstitutionel sag:
2021/0070 (NLE)**

SOC 345
JEUN 56
EDUC 213
ECOFIN 503
ANTIDISCRIM 63
FREMP 141
COHOM 88

LOVGIVNINGSMÆSSIGE RETSAKTER OG ANDRE INSTRUMENTER

Vedr.: RÅDETS HENSTILLING om oprettelse af en europæisk børnegaranti

RÅDETS HENSTILLING (EU) 2021/...

af ...

om oprettelse af en europæisk børnegaranti

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 292 sammenholdt med artikel 153, stk. 2, og artikel 153, stk. 1, litra j),

som henviser til forslag fra Europa-Kommissionen, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) I henhold til artikel 3, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Union bekæmper Unionen social udstødelse og forskelsbehandling og fremmer ligestilling mellem kvinder og mænd og beskyttelse af børns rettigheder.
- (2) I henhold til artikel 9 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) skal Unionen ved fastlæggelsen og gennemførelsen af sine politikker og aktiviteter tage hensyn til de krav, der er knyttet til fremme af et højt beskæftigelsesniveau, sikring af passende social beskyttelse, bekæmpelse af social udstødelse samt et højt niveau for uddannelse, erhvervsuddannelse og beskyttelse af menneskers sundhed.
- (3) I henhold til artikel 151 i TEUF har Unionen og medlemsstaterne som mål at fremme beskæftigelsen, en forbedring af leve- og arbejdsvilkårene, en passende social beskyttelse, dialogen på arbejdsmarkedet, en udvikling af de menneskelige ressourcer, der skal muliggøre et varigt højt beskæftigelsesniveau, og bekæmpelse af social udstødelse. I henhold til artikel 153, stk. 1, litra j), i TEUF støtter og supplerer Unionen med henblik på at virkeliggøre disse mål medlemsstaternes indsats for at bekæmpe social udstødelse.

- (4) I artikel 24 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder ("chartret") anerkendes det, at børn har ret til den beskyttelse og omsorg, der er nødvendig for deres trivsel, og at barnets tarv skal komme i første række i alle tiltag vedrørende børn, uanset om de udføres af offentlige myndigheder eller private institutioner. I artikel 33 i chartret fastsættes det, at der drages omsorg for juridisk, økonomisk og social beskyttelse af familien.
- (5) I artikel 17 i den reviderede europæiske socialpakt, udfærdiget i Strasbourg den 3. maj 1996, bekræftes forpligtelsen til at træffe alle passende og nødvendige foranstaltninger for at sikre, at børn får den omsorg, bistand og uddannelse, de har brug for.
- (6) De Forenede Nationers konvention om barnets rettigheder, som blev vedtaget den 20. november 1989, og som alle EU-medlemsstater har ratificeret, fastsætter i artikel 2, 3, 6, 12, 18, 24, 27, 28 og 31, at de i konventionen deltagende stater anerkender, at barnets tarv kommer i første række, og anerkender barnets ret til deltagelse og udvikling, herunder barnets ret til beskyttelse mod alle former for forskelsbehandling, ret til livet, ret til at udtale sig i behandling ved dømmende myndighed eller forvaltningsmyndighed, ret til den højest opnåelige sundhedstilstand, adgang til sundhedsydelser, statslig bistand for at sikre en passende levestandard, uddannelse, fritidsaktiviteter, forlystelser og fuld deltagelse i det kulturelle og kunstneriske liv.

- (7) I artikel 7 i De Forenede Nationers konvention om handicappedes rettigheder¹, som er ratificeret af Unionen og alle dens medlemsstater, fastsættes det, at de stater, der deltager i denne konvention, skal træffe alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at børn med handicap fuldt ud kan nyde alle menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder på lige fod med andre børn.
- (8) Sammen med sine medlemsstater er Unionen fast besluttet på at gå forrest i gennemførelsen af De Forenede Nationers 2030-dagsorden og De Forenede Nationers verdensmål for bæredygtig udvikling, deriblandt målene om afskaffelse af fattigdom, sikring af et sundt liv og fremme af trivsel samt sikring af lige adgang til kvalitetsuddannelse.
- (9) Den 20. februar 2013 vedtog Kommissionen henstilling 2013/112/EU² med titlen "Investering i børn: Hvordan man bryder den onde cirkel for de socialt udsatte". Denne henstilling fastlægger en integreret tilgang til at mindske børnefattigdom eller social udstødelse og forbedre børns trivsel, der bygger på tre søjler: adgang til ressourcer, adgang til kvalitetsydelser og børns ret til deltagelse.

¹ Rådets afgørelse af 26. november 2009 om Det Europæiske Fællesskabs indgåelse af De Forenede Nationers konvention om handicappedes rettigheder (EUT L 23 af 27.1.2010, s. 35).

² Kommissionens henstilling 2013/112/EU af 20. februar 2013 "Investering i børn: Hvordan man bryder den onde cirkel for de socialt udsatte" (EUT L 59 af 2.3.2013, s. 5).

- (10) I november 2017 proklamerede Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den europæiske søjle for sociale rettigheder, der indeholder 20 centrale principper til støtte for retfærdige og velfungerende arbejdsmarkeder og velfærdssystemer. Princip 11 omhandler børns ret til prismæssigt overkommelig førskoleundervisning og børnepasning af høj kvalitet, beskyttelse mod fattigdom og særlige foranstaltninger til fremme af lige muligheder for socialt underprivilegerede børn.
- (11) Europa-Parlamentet opfordrede i sin beslutning af 24. november 2015¹ Kommissionen og medlemsstaterne til at indføre en børnegaranti med et fokus på børn i fattigdom og deres adgang til tjenester. Europa-Parlamentet opfordrede i sin beslutning af 11. marts 2021² endvidere Kommissionen til i EU-strategien for børns rettigheder at medtage konkrete foranstaltninger til investering i børn med henblik på at udrydde børnefattigdom, herunder oprettelse af en europæisk børnegaranti med passende ressourcer, og at fremlægge sit forslag til en europæisk børnegaranti i første kvartal af 2021 og opfordrede medlemsstaterne til at investere alle mulige ressourcer, herunder EU-midler, til bekæmpelse af børnefattigdom og social udstødelse og til at udarbejde nationale handlingsplaner for børnegarantien.

¹ Europa-Parlamentets beslutning af 24. november 2015 om begrænsning af uligheder med særligt fokus på børnefattigdom (2014/2237(INI)).

² Europa-Parlamentets beslutning af 11. marts 2021 om børns rettigheder i lyset af EU-strategien for børns rettigheder (2021/2523(RSP)).

- (12) I den fælles erklæring med titlen "Overcoming poverty and social exclusion – mitigating the impact of COVID-19 on families – working together to develop prospects for strong children", der blev undertegnet i december 2020 af 24 ministre fra Rådet for Beskæftigelse, Socialpolitik, Sundhed og Forbrugerpolitik, blev der opfordret til en europæisk børnegaranti baseret på principperne og den integrerede tilgang i henstilling 2013/112/EU og den europæiske søjle for sociale rettigheder. Ministrene bekræftede på ny, at adgang til gratis sundhedspleje, gratis uddannelse, økonomisk overkommelig førskoleundervisning og børnepasning, anstændige boliger og passende ernæring er afgørende for børn i risiko for fattigdom eller social udstødelse.
- (13) Handlingsplanen for den europæiske søjle for sociale rettigheder¹ giver fornyet tilskyndelse til at bekæmpe fattigdom og social udstødelse i Unionen, navnlig ved at fastsætte målet med 2030-horisonten om at nedbringe antallet af mennesker i risiko for fattigdom eller social udstødelse med 15 millioner, herunder mindst 5 millioner børn.

¹ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget "Handlingsplanen for den europæiske søjle for sociale rettigheder" (COM(2021) 102 final).

- (14) Unionens omfattende strategi for børns rettigheder¹ bidrager til at styrke børns deltagelse i samfundet og sætte barnets tarv i første række, beskytte sårbare børn, herunder børn i risiko for socioøkonomisk udstødelse og marginalisering, beskytte børns rettigheder online, fremme børnevenlig retspleje og forebygge og bekæmpe vold mod børn. Den har også til formål at bekæmpe forskelsbehandling af børn, herunder på grund af deres køn eller seksuelle orientering eller deres forældres.
- (15) Målet med denne henstilling er at forebygge og bekæmpe social udstødelse ved at sikre, at børn i nød har adgang til en række nøgletjenester, herunder ved at integrere kønspektivet for at tage højde for pigers og drenges forskellige situationer, ved at bekæmpe børnefattigdom og fremme lige muligheder. Børn i nød er personer under 18 år i risiko for fattigdom eller social udstødelse. Det drejer sig om børn, der lever i husstande i risiko for fattigdom, eller som lider alvorlige materielle og sociale afsavn eller har meget lav arbejdsintensitet.
- (16) For at sikre effektiv adgang eller effektiv og gratis adgang til nøgletjenester bør medlemsstaterne – i overensstemmelse med nationale forhold og tilgange – enten tilrettelægge og yde sådanne tjenester eller levere passende ydelser, således at forældre til eller værger for børn i nød er i stand til at dække omkostningerne ved eller gebyrerne til disse tjenester. Der skal lægges særlig vægt på at undgå, at eventuelle ledsagende omkostninger udgør en hindring for, at børn i nød i lavindkomstfamilier kan få fuld adgang til nøgletjenesterne.

¹ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget "EU-strategi om barnets rettigheder" (COM(2021) 142 final).

- (17) I Unionen er næsten 18 millioner børn i risiko for fattigdom eller social udstødelse¹, og der er store forskelle medlemsstaterne imellem. Rækken af risikofaktorer, som kan gøre nogle børn særligt sårbare og udsat for fattigdom eller social udstødelse, varierer betydeligt. Derfor bør de nationale tilgange til gennemførelsen af denne henstilling skræddersys til de specifikke lokale forhold og behov. En af de vigtigste faktorer for social udstødelse af børn er den ulige adgang til nøgletjenester, som er afgørende for deres trivsel og udviklingen af deres sociale, kognitive og følelsesmæssige færdigheder. Børn, der lever i fattigdom, eller børn, der er socialt underprivilegerede, er mere tilbøjelige til at møde hindringer med hensyn til adgang til førskoleundervisning og børnepasning, inklusiv uddannelse, sundhedspleje, sund ernæring og ordentlige boligforhold. Deres liv starter i en ugunstig situation, hvilket kan have langsigtede konsekvenser for deres udvikling og fremtidsudsigter.
- (18) Den intergenerationelle overførsel af social udstødelse truer den sociale samhørighed mellem generationer og skaber højere omkostninger for vores velfærdsstater, hvilket hæmmer den økonomiske og sociale modstandsdygtighed. Forbedring af lige adgang for børn i nød til nøgletjenester er derfor et vigtigt middel til at øge indsatsen for at forebygge og bekæmpe social udstødelse. Den bidrager også til at fremme lige muligheder for børn i nød og bekæmpe børnefattigdom.

¹ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Children_at_risk_of_poverty_or_social_exclusion.

- (19) Det er en omkostningseffektiv investering, herunder i et langsigtet perspektiv, at håndtere ugunstige vilkår i børnenes første leveår, da det ikke blot bidrager til inklusion af børn og til, at de opnår bedre socioøkonomiske resultater, når de er voksne, men også til økonomien og samfundet gennem bedre integration på arbejdsmarkedet og i det sociale liv samt forbedring af overgangen fra skole til arbejde, herunder gennem den fulde gennemførelse af Rådets henstilling af 30. oktober 2020 om en bro til job – styrkelse af ungdomsgarantien¹. Investering i lige muligheder for børn danner grundlaget for en bæredygtig og inklusiv vækst, der støtter retfærdige og modstandsdygtige samfund og opadgående social konvergens. Den bidrager også til at imødegå virkningerne af negativ demografisk udvikling ved at mindske manglen på færdigheder og arbejdskraft og sikre en bedre geografisk dækning og samtidig udnytte de muligheder, der opstår som følge af den grønne og den digitale omstilling.

¹ Rådets henstilling af 30. oktober 2020 om en bro til job – styrkelse af ungdomsgarantien og erstatning af Rådets henstilling af 22. april 2013 om oprettelsen af en ungdomsgaranti (EUT C 372 af 4.11.2020, s. 1).

- (20) Lige adgang til inklusiv førskoleundervisning og børnepasning og uddannelse af høj kvalitet er afgørende for at bryde overførslen af social udstødelse og sikre lige muligheder for børn i en ugunstig situation. Den begrænsede tilgængelighed af og høje omkostninger ved førskoleundervisning og børnepasning kan imidlertid udgøre en hindring for børn fra lavindkomstfamilier. Deres deltagelse er betydeligt lavere og resulterer senere hen i dårligere uddannelsesresultater og højere skolefrafaldsprocenter, navnlig for børn med migrantbaggrund eller romabørn. Segregering og forskelsbehandling i forbindelse med adgang til almen uddannelse for børn med handicap eller særlige uddannelsesmæssige behov er fortsat en udfordring. Valget af uddannelsesinstitution skal tilgodese barnets tarv. Det stigende antal børn med migrantbaggrund i uddannelsessystemerne kræver forebyggelse af segregerede skolemiljøer og tilpasning af undervisningsmetoder i overensstemmelse med national ret og medlemsstaternes forpligtelser i henhold til de relevante internationale instrumenter på området.
- (21) En vigtig del af læringen, herunder erhvervelse af sociale færdigheder, foregår gennem sport, fritidsaktiviteter eller kulturelle aktiviteter. Sådanne aktiviteter har vist sig at være gavnlige, især for socialt underprivilegerede børn. Det forholder sig imidlertid således, at visse grupper af børn ikke har råd til dem, eller at deres deltagelse hindres af manglende ordentlig infrastruktur, ringe tilgængelighed eller sprogproblemer.

- (22) Børn i nød har generelt hindret adgang til visse sundhedsydelse, såsom tandpleje, eller hjælpemidler, såsom bøjler, korrigerende linser eller briller. Sådanne børn har også færre muligheder og ressourcer til at drage fordel af programmer for sygdomsforebyggelse og sundhedsfremme. Indkomstfattigdom og andre sociale determinanter påvirker i høj grad børns generelle udvikling og sundhed, herunder mental sundhed, og øger risikoen for dårligt helbred senere i livet. Tidlig indgriben og forebyggelse er afgørende, hvilket også gælder for bedre adgang til folkesundhedsmæssige programmer til sygdomsforebyggelse og sundhedsfremme, herunder vaccination, og forældre støtte, som kan bidrage til at opnå bedre resultater.
- (23) Adgang til sund og bæredygtig ernæring er en udfordring, navnlig for lavindkomstfamilier. Programmer for sunde fødevarer og sund ernæring kan bidrage til at håndtere problemer såsom dårlig kost, manglende fysisk aktivitet, fedme eller forbrug af alkohol og tobak og dermed mindske fejlnæring og dårlig ernæring, hvilket er mere udbredt blandt socialt underprivilegerede børn. Erfaringerne fra covid-19-pandemien har vist, hvor vigtige skolemåltidsordninger er for nogle børn, som pludselig blev frataget en pålidelig ernæringskilde under nedlukningen¹. Det er derfor altafgørende at sikre børn i nød adgang til mindst ét sundt måltid hver skoledag, og det kan opnås enten ved at tilbyde sådanne måltider eller ved at sikre, at forældre eller værger eller børnene selv er i stand til at sørge for måltiderne under hensyntagen til specifikke lokale forhold og behov.

¹ 2020 Social Protection Committee Annual Review of the Social Protection Performance Monitor (SPPM) and developments in social protection policies. Report on key social challenges and key messages, s. 58.

- (24) Børn fra lavindkomstfamilier med migrantbaggrund eller med en etnisk minoritetsbaggrund har større risiko for meget dårlige boligforhold, overbelægning og energifattigdom og er mere udsatte for hjemløshed. Boligudgifterne er en tung byrde for husstande med én indtægt, især når husholdets forsørger er en kvinde. Ordentlige boligforhold og sikring af, at børn og deres familier får en passende midlertidig bolig, er vigtige mekanismer til at bekæmpe social udstødelse af børn og minimere risikoen for hjemløshed. Med henblik på afinstitutionisering af børn bør pleje i nærmiljøet eller familiepleje af høj kvalitet fremmes. Anbringelse af børn i institutionel pleje bør kun finde sted, når det er i barnets tarv, under hensyntagen til barnets generelle situation og barnets individuelle behov. Støtte til børn, der forlader institutioner eller familiepleje, er afgørende for at sikre dem en uafhængig tilværelse og social integration.

- (25) Krisen forårsaget af covid-19-pandemien kan have vidtrækkende konsekvenser for familiers og børns økonomiske og sociale velfærd og vil sandsynligvis få en uforholdsmæssig stor indvirkning på socialt underprivilegerede børn. Lav- og mellemindkomstgrupper står over for en højere risiko for indkomsttab, hvilket potentielt kan have en væsentlig indvirkning på husstandenes disponible indkomst som følge af stigende arbejdsløshed og reducerede muligheder for hjemmearbejde. Krisen forventes at forværre de eksisterende uligheder og vil sandsynligvis føre til en stigning i antallet af husstande i risiko for fattigdom eller social udstødelse. Den lægger også et betydeligt pres på tilgængeligheden af tjenester. Børn, der oplever forskellige former for ugunstige vilkår, er blandt de hårdest ramte af krisen. Fjernundervisning har været vanskelig for mange børn, der lever i husstande uden tilstrækkelig familiestøtte, tilstrækkelige færdigheder eller tilstrækkeligt udstyr, herunder for børn, der bor i fjerntliggende områder eller landdistrikter med utilstrækkelig digital infrastruktur.

- (26) Bekæmpelse af social udstødelse af børn og mindske af de socioøkonomiske konsekvenser af covid-19-pandemien nødvendiggør en integreret, menneskecentreret og flerdimensional tilgang og en understøttende politisk ramme. En styrkelse af samarbejdet og koordineringen mellem tjenester på forskellige niveauer kræver effektiv forebyggelse og støtter social inklusion af børn. Ud over at sikre adgang til nøgletjenester på tværs af alle regioner og territorier, herunder gennem investering i tjenesteinfrastruktur og arbejdsstyrken, er det også nødvendigt at forbedre effektiviteten og relevansen af relaterede politikker, kombinere forebyggende og afhjælpende foranstaltninger og udnytte eksisterende EU-instrumenter i videst muligt omfang.
- (27) Den økonomiske og beskæftigelsesmæssige koordineringsproces under det europæiske semester, der understøttes af den sociale resultattavle¹, har fremhævet udfordringen med børnefattigdom eller social udstødelse, og en række medlemsstater modtager landespecifikke henstillinger. Beskæftigelsesretningslinjerne understreger vigtigheden af at sikre adgang for alle, herunder børn, til visse tjenester, såsom førskoleundervisning og børnepasning, uddannelse og sundhedspleje, idet en sådan adgang er en nødvendig forudsætning for at sikre lige muligheder.

¹ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/european-pillar-of-social-rights/indicators/social-scoreboard-indicators>.

(28) Der er EU-midler til rådighed til støtte for gennemførelsen af den europæiske børnegaranti og yderligere støtteforanstaltninger. Inden for rammerne af Den Europæiske Socialfond Plus vil alle medlemsstater øremærke et passende beløb til bekæmpelse af børnefattigdom eller social udstødelse. For medlemsstater, hvor andelen af børn i risiko for fattigdom eller social udstødelse ligger over EU-gennemsnittet, skal dette beløb udgøre mindst 5 % af deres nationale tildeling fra Den Europæiske Socialfond Plus. I overensstemmelse med nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet vil Den Europæiske Fond for Regionaludvikling og InvestEU også støtte investeringer i støtteinfrastruktur, såsom socialt boligbyggeri og førskoleundervisnings- og børnepasningsfaciliteter, samt udstyr og adgang til almindelige tjenester af høj kvalitet. Som led i genopretningsplanen for Europa og "Next Generation EU"-instrumentet tilbyder genopretnings- og resiliensfaciliteten yderligere EU-finansiering til reformer, investeringer og politikker for den næste generation, børn og unge, såsom uddannelse og færdigheder, der skal indgå i nationale genopretnings- og resiliensplaner¹. Instrumentet for teknisk støtte kan støtte medlemsstaterne i at udforme og gennemføre strukturreformer inden for uddannelse, sociale tjenester, retspleje og sundhed, herunder tværsektorielle reformer til bekæmpelse af børnefattigdom og social udstødelse.

¹ I overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 af 12. februar 2021 om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten (EUT L 57 af 18.2.2021, s. 17).

- (29) Medlemsstaterne kan også drage fordel af EU's skoleordning for frugt, grøntsager og mælk for perioden 2017-2023 med henblik på at gøre sunde produkter mere tilgængelige for børn og forbedre deres forståelse af fordelene ved sunde og bæredygtige fødevarer.
- (30) Denne henstilling bør gennemføres ved hjælp af nationale handlingsplaner, der er tilpasset nationale, regionale og lokale forhold. Sådanne nationale handlingsplaner bør identificere børn i nød samt de hindringer, de står over for med hensyn til adgang til og anvendelse af de tjenester, der er omfattet af denne henstilling. Med henblik herpå henstilles det til medlemsstaterne, at de inddrager relevante interessenter, herunder ikkestatslige organisationer, der fremmer børns rettigheder. Fremskridt med hensyn til gennemførelsen af denne henstilling bør endvidere overvåges regelmæssigt, eksempelvis som led i den sociale resultattavle inden for rammerne af det europæiske semester, herunder gennem udvikling af relevante overvågningsindikatorer.
- (31) Denne henstilling supplerer Kommissionens henstilling 2013/112/EU, er et led i gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder og supplerer Unionens samlede strategi for børns rettigheder.
- (32) Denne henstilling respekterer nærheds- og proportionalitetsprincippet fuldt ud. Den berører ikke principperne i medlemsstaternes nationale procesret og retstraditioner og indebærer ikke en udvidelse af Unionens beføjelser,

HAR VEDTAGET DENNE HENSTILLING:

MÅL OG ANVENDELSESOMRÅDE

1. Målet med denne henstilling er at forebygge og bekæmpe social udstødelse ved at sikre, at børn i nød har adgang til en række nøgletjenester, og dermed også bidrage til at værne om børns rettigheder ved at bekæmpe børnefattigdom og fremme lige muligheder.
2. Denne henstilling finder anvendelse på børn i nød.

DEFINITIONER

3. I denne henstilling forstås ved:
 - a) "børn i nød": personer under 18 år i risiko for fattigdom eller social udstødelse
 - b) "børn med migrantbaggrund": børn, som er tredjelandsstatsborgere, uanset deres migrationsstatus, og børn med statsborgerskab i en medlemsstat, som har migrantbaggrund fra et tredjeland gennem mindst én af deres udenlandsk fødte forældre

- c) "børn i usikre familieforhold": børn, der er udsat for forskellige risikofaktorer, som kunne føre til fattigdom eller social udstødelse. Dette omfatter: at bo i en husstand med én indtægt; at bo hos en forælder med handicap; at bo i en husstand, hvor der er mentale sundhedsproblemer eller langvarig sygdom; at bo i en husstand, hvor der er stofmisbrug eller vold i hjemmet; børn af en EU-borger, der er flyttet til en anden medlemsstat, mens børnene selv er forblevet i oprindelsesmedlemsstaten; børn, der har en teenagemor eller selv er teenagemor; børn der har en fængslet forælder
- d) "effektiv adgang": en situation, hvor tjenester er lettilgængelige, prismæssigt overkommelige, til rådighed, af god kvalitet, leveres rettidigt, og hvor de potentielle brugere er klar over deres eksistens og kender deres rettigheder til at bruge dem
- e) "effektiv og gratis adgang": en situation, hvor tjenester er lettilgængelige, til rådighed, af god kvalitet, leveres rettidigt, og hvor de potentielle brugere er klar over deres eksistens og kender deres rettigheder til at bruge dem, og hvor sådanne tjenester er gratis, enten ved at de tilrettelægges og ydes, eller ved at omkostningerne ved eller gebyrerne til tjenesterne dækkes igennem leveringen af passende ydelser, eller på en sådan måde, at økonomiske forhold ikke udgør en hindring for lige adgang
- f) "skolebaserede aktiviteter": læring gennem sport, fritidsaktiviteter eller kulturelle aktiviteter, der finder sted inden for eller uden for normal skoletid og tilrettelægges af skolesamfundet

- g) "sundt måltid" eller "sund ernæring": et afbalanceret måltidsforbrug, der giver børn de næringsstoffer, der er nødvendige for deres fysiske og mentale udvikling og for fysisk aktivitet, der opfylder deres fysiologiske behov
- h) "ordentlige boligforhold": en bolig, der opfylder de gældende nationale tekniske standarder, er i en rimelig vedligeholdelsesstand, giver en rimelig grad af temperaturmæssig komfort og er tilgængelig og til rådighed til en overkommelig pris.

HENSTILLER I OVERENSSTEMMELSE MED NATIONALE
KOMPETENCER, FORHOLD OG PRAKSIS OG UNDER FULD OVERHOLDELSE
AF NÆRHEDSPRINCIPPET OG PROPORTIONALITETSPRINCIPPET:

CENTRALE HENSTILLINGER

- 4. Det henstilles til medlemsstaterne, at de sikrer, at børn i nød har:
 - a) effektiv og gratis adgang til førskoleundervisning og børnepasning af høj kvalitet, uddannelse og skolebaserede aktiviteter, mindst ét sundt måltid hver skoledag samt sundhedspleje
 - b) effektiv adgang til sund ernæring og ordentlige boligforhold.

5. Det henstilles til medlemsstaterne, at de identificerer børn i nød og inden for denne gruppe, når det er hensigtsmæssigt, ved udformningen af deres nationale integrerede foranstaltninger tager hensyn til de særlige ugunstige vilkår, navnlig blandt:
- a) hjemløse børn eller børn, der har meget dårlige boligforhold
 - b) børn med handicap
 - c) børn med mentale sundhedsproblemer
 - d) børn med migrantbaggrund eller etnisk minoritetsbaggrund, især romaer
 - e) børn i alternativ, især institutionel, pleje
 - f) børn i usikre familieforhold.

UNDERSTØTTENDE POLITISK RAMME

6. Det henstilles til medlemsstaterne, at de opbygger en integreret og understøttende politisk ramme til bekæmpelse af social udstødelse af børn med fokus på at bryde den onde cirkel mellem generationer med fattigdom og ugunstige vilkår og mindske de socioøkonomiske konsekvenser af covid-19-pandemien, idet barnets tarv sættes i første række. Med henblik herpå henstilles det til medlemsstaterne, at de ved gennemførelsen af denne henstilling:
- a) sikrer overensstemmelse for så vidt angår social-, uddannelses-, sundheds-, ernærings- og boligpolitikker på nationalt, regionalt og lokalt plan og, hvor det er muligt, forbedrer deres relevans for støtte til børn på en integreret måde
 - b) fastholder og om nødvendigt øger investeringerne i uddannelse, passende sundheds- og socialsikringssystemer med henblik på effektivt at tilgodese behovene hos børn og deres familier, navnlig hos dem, der er udsat for social udstødelse
 - c) sikrer passende politikker og ressourcer, herunder gennem arbejdsmarkedsintegrerende foranstaltninger, støtteforanstaltninger for forældre eller værger og indkomststøtte til familier og husstande, således at finansielle hindringer ikke forhindrer børn i at få adgang til kvalitetstjenester

- d) tager fat på den territoriale dimension af social udstødelse under hensyntagen til børns særlige behov i henhold til særlige bymæssige, landlige, fjerntliggende og ugunstigt stillede områder på grundlag af en integreret og tværfaglig tilgang
- e) styrker samarbejdet med og inddragelsen af nationale, regionale og lokale myndigheder, socialøkonomiske organisationer, ikkestatslige organisationer, der fremmer børns rettigheder, børnene selv og andre interessenter i forbindelse med udformningen, gennemførelsen og overvågningen af politikker og kvalitetstjenester for børn
- f) træffer foranstaltninger til at fremme inklusion og undgå og bekæmpe forskelsbehandling og stigmatisering af børn i nød
- g) støtter strategiske investeringer i kvalitetstjenester for børn, herunder i støtteinfrastruktur og kvalificeret arbejdskraft
- h) afsætter tilstrækkelige ressourcer og gør optimal brug af nationale midler og EU-midler, navnlig Den Europæiske Socialfond Plus, Den Europæiske Fond for Regionaludvikling og, hvor det er relevant, REACT-EU, InvestEU, genopretnings- og resiliensfaciliteten og instrumentet for teknisk støtte
- i) tager hensyn til kønsperspektivet i hele den understøttende ramme.

FØRSKOLEUNDERVISNING OG BØRNEPASNING, INKLUSIV UDDANNELSE OG
INKLUSIVE SKOLEBASEREDE AKTIVITETER OG ET SUNDT MÅLTID HVER
SKOLEDAG

7. Med henblik på at sikre effektiv og gratis adgang til førskoleundervisning og børnepasning af høj kvalitet, uddannelse og skolebaserede aktiviteter og et sundt måltid hver skoledag for børn i nød henstilles det til medlemsstaterne, at de:
- a) identificere og afbøder finansielle og ikkefinansielle hindringer for deltagelse i førskoleundervisning og børnepasning, uddannelse og skolebaserede aktiviteter
 - b) træffer foranstaltninger, som tager sigte på at forebygge og mindske skolefrafald under hensyntagen til et kønsperspektiv, genskabe engagementet hos børn, der er i risiko for at droppe ud eller er droppet ud af uddannelsessystemet, herunder ved at yde personlig vejledning og styrke samarbejdet med familier
 - c) yder læringsstøtte til børn med indlæringsvanskeligheder for at kompensere for deres sproglige, kognitive og uddannelsesmæssige mangler
 - d) tilpasser faciliteter og undervisningsmaterialer for førskoleundervisning og børnepasning og for uddannelsesinstitutioner og mest hensigtsmæssigt imødekommer de specifikke behov hos børn med særlige uddannelsesbehov og hos børn med handicap ved hjælp af inklusive undervisnings- og læringsmetoder; med henblik herpå sikrer, at kvalificerede lærere og andre fagfolk, såsom psykologer, talepædagoger, rehabiliteringsmedarbejdere, socialrådgivere eller undervisningsassistenter, er tilgængelige

- e) indfører foranstaltninger til støtte for inklusiv uddannelse og undgår adskilte klasser i førskoleundervisnings- og børnepasningsinstitutioner og i uddannelsesinstitutioner. Dette kan også indebære prioritering af eller, når det er nødvendigt, tidlig adgang for børn i nød
- f) sørger for mindst ét sundt måltid hver skoledag
- g) sikrer, at der stilles undervisningsmateriale til rådighed, herunder digitale uddannelsesværktøjer, bøger, uniformer eller eventuel anden påkrævet beklædning, hvor det er relevant
- h) leverer højhastighedskonnektivitet, digitale tjenester og passende udstyr, der er nødvendigt for fjernundervisning, for at sikre adgang til uddannelsesindhold online samt forbedrer digitale færdigheder hos børn i nød og lærere og foretager de investeringer, der er nødvendige for at tackle alle former for digital kløfter
- i) sørger for transport til førskoleundervisning og børnepasning og uddannelsesinstitutioner, hvor det er relevant
- j) sikrer lige og inklusiv adgang til skolebaserede aktiviteter, herunder deltagelse i skoleudflugter og sport, fritidsaktiviteter og kulturelle aktiviteter
- k) udvikler en ramme for samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner, lokalsamfund, sociale tjenester, sundhedstjenester og børnebeskyttelsestjenester, familier og aktører inden for den sociale økonomi med henblik på at støtte inklusiv uddannelse, tilbyde fritidsordninger og muligheder for at deltage i sport, fritidsaktiviteter og kulturelle aktiviteter samt opbygge og investere i uddannelsesinstitutioner som centre for inklusion og deltagelse.

SUNDHEDSPLEJE

8. Med henblik på at sikre effektiv og gratis adgang til sundhedspleje af høj kvalitet for børn i nød henstilles det til medlemsstaterne, at de:
- a) fremmer tidlig påvisning og behandling af sygdomme og udviklingsproblemer, herunder dem, der vedrører mental sundhed, sikrer adgang til periodiske lægeundersøgelser, herunder undersøgelser foretaget af tand- og øjenlæger, og screeningprogrammer; sikrer rettidig helbredende og rehabiliterende opfølgning, herunder adgang til lægemidler, behandlinger og støtte, samt adgang til vaccinationsprogrammer
 - b) sørger for målrettede rehabiliterings- og habiliteringstjenester for børn med handicap
 - c) gennemfører tilgængelige programmer for sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse rettet mod børn i nød og deres familier samt fagfolk, der arbejder med børn.

SUND ERNÆRING

9. Med henblik på at sikre effektiv adgang til tilstrækkelig og sund ernæring for børn i nød, herunder gennem EU's skoleordning for frugt, grøntsager og mælk, henstilles det til medlemsstaterne, at de:
- a) støtter adgangen til sunde måltider, også uden for skoletiden, herunder gennem naturalier eller finansiel støtte, navnlig under ekstraordinære omstændigheder såsom skolelukninger
 - b) sikrer, at ernæringsstandarder i førskoleundervisning og børnepasning samt uddannelsesinstitutioner tilgodeser særlige kostbehov
 - c) begrænser reklamer for og tilgængeligheden af fødevarer med højt indhold af fedt, salt og sukker i førskoleundervisning og børnepasning samt uddannelsesinstitutioner
 - d) giver børn og familier fyldestgørende oplysninger om sund ernæring for børn.

ORDENTLIGE BOLIGFORHOLD

10. Med henblik på at sikre effektiv adgang til ordentlige boligforhold for børn i nød henstilles det til medlemsstaterne, at de:
- a) sikrer, at hjemløse børn og deres familier tilbydes en passende bolig, mulighed for hurtigt at flytte fra midlertidig indkvartering til permanente boliger og relevante sociale og rådgivende tjenester
 - b) vurderer og om nødvendigt reviderer nationale, regionale og lokale boligpolitikker og iværksætter tiltag, som skal sikre, at der tages behørigt hensyn til interesserne hos familier med børn i nød, herunder bekæmpelse af energifattigdom og forebyggelse af risikoen for hjemløshed. En sådan vurdering og revision bør også omfatte politikker for socialt boligbyggeri eller for bolighjælp samt boligstøtte og forbedre adgangen for børn med handicap yderligere
 - c) sørger for prioriteret og rettidig adgang til socialt boligbyggeri eller bolighjælp for børn i nød og deres familier
 - d) tager hensyn til barnets tarv samt barnets generelle situation og individuelle behov, når børn anbringes i institutionel pleje eller familiepleje; sikrer børns overgang fra institutionel pleje eller familiepleje til pleje af høj kvalitet i nærmiljøet eller til den oprindelige familie og støtter deres mulighed for at føre en selvstændig tilværelse og deres sociale integration.

FORVALTNING OG RAPPORTERING

11. Med henblik på forsvarlig forvaltning, overvågning og rapportering og under behørig hensyntagen til eksisterende nationale strukturer og mekanismer henstilles det til medlemsstaterne, at de:

Nationale børnegarantikoordinatorer

- a) udpeger en national børnegarantikoordinator med tilstrækkelige ressourcer og tilstrækkeligt mandat, der muliggør en effektiv koordinering og overvågning af gennemførelsen af denne henstilling

Identificering af børn i nød

- b) med henblik på den mest effektive målretning af foranstaltninger rettet mod børn i nød og under hensyntagen til nationale, regionale og lokale organisationer og forhold inddrager relevante interessenter i identificeringen af børn i nød og af de hindringer, de står over for i forbindelse med adgang til og anvendelse af de tjenester, der er omfattet af denne henstilling

Nationale handlingsplaner

- c) senest ni måneder efter vedtagelsen af denne henstilling forelægger Kommissionen en handlingsplan, der dækker perioden indtil 2030, med henblik på at gennemføre denne henstilling under hensyntagen til nationale, regionale og lokale forhold samt de eksisterende politiske tiltag og foranstaltninger til støtte for børn i nød.

Handlingsplanen bør navnlig omfatte:

- i) de målgrupper af børn i nød, der skal nås ved hjælp af tilsvarende integrerede foranstaltninger
- ii) de kvantitative og kvalitative mål for så vidt angår børn i nød, som skal nås ved hjælp af tilsvarende foranstaltninger, idet der tages hensyn til regionale og lokale forskelle
- iii) de foranstaltninger, der er planlagt eller truffet for at gennemføre denne henstilling, herunder på regionalt og lokalt plan, og de nødvendige finansielle midler og tidsfrister
- iv) andre foranstaltninger, der er planlagt eller truffet for at bekæmpe social udstødelse af børn og bryde den onde cirkel med ugunstige vilkår mellem generationerne, navnlig baseret på den understøttende politiske ramme som omhandlet i punkt 6
- v) en national ramme for dataindsamling, overvågning og evaluering af denne henstilling, også med henblik på at oprette en fælles overvågningsramme som omhandlet i punkt 12, litra d)

Opsøgende arbejde

- d) udvikler effektive opsøgende foranstaltninger over for børn i nød og deres familier, navnlig på regionalt og lokalt plan og gennem uddannelsesinstitutioner, uddannede socialrådgivere, familiestøttetjenester, civilsamfundet og socialøkonomiske organisationer, med henblik på at skabe større opmærksomhed omkring, tilskynde til og lette anvendelsen af de tjenester, der er omfattet af denne henstilling

Inddragelse af interessenter

- e) sikrer deltagelse af regionale, lokale og andre relevante myndigheder, børn og relevante interessenter, der repræsenterer civilsamfundet, ikkestatslige organisationer, uddannelsesinstitutioner og organer med ansvar for at fremme social inklusion og integration, børns rettigheder, inklusiv uddannelse og ikkeforskelsbehandling, herunder nationale ligestillingsorganer, under udarbejdelsen, gennemførelsen, overvågningen og evalueringen af handlingsplanen

Rapportering til Kommissionen

- f) hvert andet år aflægger rapport til Kommissionen om de fremskridt, der gøres med gennemførelsen af denne henstilling, i overensstemmelse med den nationale handlingsplan som omhandlet i litra c).

GENNEMFØRELSE, OVERVÅGNING OG EVALUERING

12. Rådet hilser det velkommen, at Kommissionen har til hensigt:
- a) at overvåge fremskridt med gennemførelsen af denne henstilling, herunder dens resultater og indvirkningen på børn i nød, også som led i den sociale resultattavle i forbindelse med det europæiske semester og, hvor det er relevant, at foreslå landespecifikke henstillinger til medlemsstaterne
 - b) at samarbejde med medlemsstaterne, de nationale børnegarantikoordinatorer og Udvalget for Social Beskyttelse om at fremme gensidig læring, udveksle erfaringer, udveksle god praksis og følge op på de tiltag, der er truffet som reaktion på denne henstilling, som fastsat i de relevante nationale handlingsplaner
 - c) regelmæssigt at aflægge rapport til Udvalget for Social Beskyttelse om fremskridtene med gennemførelsen af denne henstilling på grundlag af medlemsstaternes rapporter
 - d) at samarbejde med Udvalget for Social Beskyttelse om:
 - i) at etablere en fælles overvågningsramme ved hjælp af eksisterende datakilder og indikatorer og om nødvendigt videreudvikle aftalte fælles kvantitative og kvalitative resultatindikatorer med henblik på at vurdere gennemførelsen af denne henstilling

- ii) med henblik på at give input til politikudformningen at øge tilgængeligheden, omfanget og relevansen af sammenlignelige data på EU-plan, herunder om børn i nød og deres adgang til tjenester, og tilstrækkeligheden og dækningen af de ydelser, der er målrettet børn
- e) at gennemgå fremskridtene med gennemførelsen af denne henstilling og aflægge rapport til Rådet senest fem år efter vedtagelsen heraf
- f) at styrke oplysningsarbejdet og kommunikationsindsatsen og øge formidlingen af resultater og eksempler på god praksis på EU-plan og blandt medlemsstaterne og relevante interessenter.

Udfærdiget i Bruxelles, den ...

På Rådets vegne

Formand
